

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve No : 20.04.2018 - 271
Karar Tarih ve No : 20.04.2018 - 6374

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Afyonkarahisar İli, İhsaniye İlçesi, Kıyır Köyü, Kaynarca Mevkii, 156 ada, 20 parselde yer alan, mülkiyeti maliye hazinesine ait olan Ali Dede Yatırının 2863 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi ve kaçak kazı çukurunun kapatılması istemine ilişkin Afyonkarahisar Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün 05.08.2017 tarih, 1845 sayılı yazısı ve ekleri, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 24.11.2017 tarih, E.3700 sayılı yazısı ve ekleri, Afyonkarahisar İl Özel İdaresi, Plan-Proje Yatırım ve İnşaat Müdürlüğünün 18.12.2017 tarih, E.13883 sayılı yazısı, Afyonkarahisar Valiliği, Kadastro Müdürlüğünün 19.12.2017 tarih, E.2879568 sayılı yazısı ve eki, İhsaniye Kaymakamlığı, İlçe Müftülüğünün 07.02.2018 tarih, 18382349-756-67 sayılı yazısı ve ekleri, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 21.03.2018 tarih, E.41422 sayılı yazısı ve eki, 16.04.2018 tarih ve 199071 sayılı sunuş raporu okundu, fotoğrafları ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

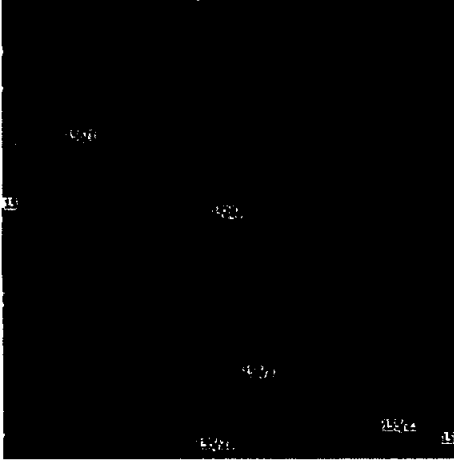
Afyonkarahisar İli, İhsaniye İlçesi, Kıyır Köyü, Kaynarca Mevkii, 156 ada, 20 parselde yer alan, mülkiyeti maliye hazinesine ait olan Ali Dede Yatırının II. (İki) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilmesine, hazırlanan tescil fişinin tashih edildiği şekliyle uygun olduğuna, kültür varlığı parselinde yer alan kaçak kazı çukurları konusunda Afyonkarahisar Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduğu Afyonkarahisar Valiliğinin (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) 05.08.2017 tarih, 1845 sayılı yazısından anlaşılmakta olup tekrar suç duyurusunda bulunulmasına gerek olmadığına, kaçak kazı çukurlarının ilgili adli makamların uygun görüşü alınarak Müze Müdürlüğü denetiminde ilgili idarece kapatılmasına, bu süre zarfında kaçak kazı çukurlarının bulunduğu alanda can ve mal güvenliğinin korunmasına yönelik gerekli geçici güvenlik önlemlerinin ilgili idarelerce alınmasına, taşınmazda Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ : Afyonkarahisar	İLÇESİ : İhsaniye	Köy / Mahalle: Kıyır		KORUMA DERECESESİ:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 156	PARSEL:20	ANITSAL:
ADI: Ali Dede Yatırı	YAPTIRAN:	YAPAN: -	MİMARİ ÇAĞI (Üslup) Osmanlı	ÇEVRESEL:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:-	ÇEVREYE AYKIRI:

GENEL TANIM: Bir bölümü ayakta olan moloz duvarlarla çevrili yatrın içerisinde şahide taşı olarak kullanılan iki adet roma dönemi sütun kullanılmıştır. Yatır Horosan erlerinden kutsal bir kişi olarak kabul edilen Ali Dede yatırı olarak bilinmektedir.

A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST	İÇ YAPI	A	SÜSLEME	RUTUBET	A	YOK
B	ORTA		B	YAP		B	ELEMANLARI		B	İZİ VAR
C	FENA		C	I		C			C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Ali Dede Yatırı, Afyonkarahisar, İhsaniye İlçesi, Kıyır Köyü merkezinde, Kaynarca Mevkii denilen yerde tapunun 156 ada 20 parselinde kayıtlı 2.378.35 m2 yüzölçümlü taşınmazın, güneye bakan tarafı dik, kuzeye bakan bölümü eğimli alçak bir tepe üzerinde bulunmaktadır. Bu tepenin batı yarısı içinde yatıra ait muhdes duvar kalıntıları görülmektedir. 7 m x 5 m ölçülerindeki yapının moloz taş örgü duvarları belirli bir seviyeye kadar (yaklaşık 70 cm) ayakta. Yapının içerisinde doğu ve batı yönlü iki adet devşirme sütun başlığı bulunmakta olup, doğudaki mermer sütun başlığı yıkık durumdadır. Baş ve ayak taşı olduğu düşünülen iki sütunun arası zaman içinde toprakla dolmuştur. Yapının üst örtüsünün yakın zamana kadar kuru ağaç dallarından olduğu öğrenilmiş, günümüzde örtü yıkılmış açık vaziyettedir. Mezar oldukça bakımsız haldedir. Köy sakinlerinden edinilen bilgiye göre, bu tepenin köy için eski zamanlardan beri önemli olduğu, günümüzde hala kutsallığını sürdürdüğü, kızların evlenmeden önce buraya gelip adak adaması gibi geleneklerin devam ettiği öğrenilmiştir. Köy muhtarından edinilen bilgiye göre, taşınmazın yakınlarındaki arkeolojik sit alanı içinde bulunan Peri Bacaları ve Böcü İleri arkeolojik yerleşiminin sit sınırları içerisindeyken daha sonraki yıllarda dışına alındığı, sit sınırları içerisine alınması çalışmasının devam ettiği söylenmiştir. Ali Dede Yatırının köy için önem arz etmesi, anısal bir bellek özelliği göstermesi ve köy sakinleri tarafından kutsal kabul edilmesi nedeniyle korunması gerekli kültür varlığıdır. Seyyid Ali Sultan olarak kaynaklarda belirtilen Ali Dede'nin 14. Yüzyılda yaşayan İhsaniye İlçesinde türbesi bulunan Karacaahmet ve Seydi dede olarak bilinen ve İncehisar İlçesinde türbesi bulunan Seyyid Hasan Basri ile çağdaş olduğu her üçünün de Hacı Bektaşî Veli'nin dervişlerinden olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu mezarın çevre ile uyumlu olması, halen sosyal ve kültürel hayatta etkinliği, özgünlüğü dikkate alınarak 2863 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, korunması gerekli kültür varlığı özelliği göstermektedir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :

Yatır

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Yatır

ÖNERİLEN KULLANIM

Yatır

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Meliha Gizem ÖRÜN
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:

KONTROL EDEN:

ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULUNUN
20.04.2018 TARİHİ, 6374.SAYILI KARAR EKİDİR.

RAPOR +

KURUL KARARLARI:

FOTOĞRAF +

RÖLÖVE PROJESİ -

RESTORASYON PROJESİ -

HARİTA -

REVİZYON:

KROKİ -

KURUL ONAYI:

KİTABE -

VAKFIYE -

